

DEMOKRAT

Izlazi svaki petak, petka vecer.

POJEDINI BROJ 1 DIN.

Predbrojba: godišnje D. 40 polugod. 20.

— Oglasi po cijeniku. —

Glas demokrata sjeverne Dalmacije.

God. 1.

Šibenik, 23. decembra 1921.

Br. 3.

Božić.

Milijuni kršćana vesele se Božiću i jedva čekaju da dođe. Ta imaju i zašto. Bogate sofere, pune đakonija i staklenka rumenika; božićna drvca, a ispod njih skupi darovi! Tožerstvuje želudac i sve ono, što golica strasti. Slatki nerad i još slađe spavanje. I ti milijuni molit će se Božiću i palit će mu svijeće, samo neka im ostane i unaprijed tako, neka im bude svaki dan kao na Božić!

Drugi milijuni kršćana, trudnih i gladnih, veselit će se i oni, jer će barem na Božić da se odmire i da se najedu! I oni će u taj dan zapjevati i molit se Božiću, da im pokloni manje truda, a više kruha!

Treći milijuni Kršćana, što gladnih, što sitih, što trijeznih, što pijanih, upotiebit će Božić za sastanke i razgovore, kako će lako i lukavo potkopati jamu svome bratu po vjeri, svome bližnjemu.

Tko bi sve nabrojio, što će milijuni kršćana — u proslavi porođenja Isusova — učiniti proti Isusu! Ponavljat će se stihovi ponajboljeg našeg pjesnika:

Prošetala se povijest u sramotnoj halji
I što smo nebu bliži, sve od neba smo — dalji . . .

Milijuni kršćana mislit će, da su na Božić bliži Bogu, a bit će upravo u taj dan od njega — najdalje! Da, najdalje jer tko će se u taj dan sjetiti svoje braće u tuđem ropstvu? Tko će misliti na Boga, koji je u taj dan došao na svijet da otkupi jedno čovječanstvo iz ropstva?

Hoće li oslobođeni Srbi, Hrvati i Slovenci misliti na Božić na svoju braću u ropstvu, kojima domove pale njihovi gospodari, a njihova braća po vjeri Isusovoj?

Preko po milijuna nesretnih južnih Slovena ne će smjeti u svojim crkvama, na dan

Boga Božića, da zapjeva „U se vrime godišta“, jer bi mu za to brat u vjeri Isusovoj zapalio i crkvu i kuću i zaklao za . . .

I derala se družba od gadne strasti pjana:
Mi ubijamo, Bože, sve zbog Tebe — Hosana!

Tko bi rekao, da će sljedbenici Isusove vjere, kojoj je bitnost: „Ne učini drugome, što ti ne bi htio, da ti drugi učini“, da će oni, na porugu ljudstvu i čovječanstvu, na porugu Krstovu Evandelju, obožavati i vršiti načelo: „Učini svome bratu sve ono, što ti ne bi htio, da tebi drugi učini?“

I milijuni kršćana, svijesnih zločinaca i ubojica, palit će svijeće, pjevat će božićne pjesme „malome Isusu“ . . . Ali Onaj, koji je došao na svijet k siromašnima, bijednima, k onima, koji u ropstvu čekahu dan uskrsnuća i oslobođenja, doći će i na ovaj Božić k našoj braći u ropstvo i utješit će ih milošću i ljubavlju svojom!

Rodit će se u dušama tisuća Šibenčana — na Božić — iskra ljubavi Isusove i potaknut će ih, da proslave Božić, kako dolikuje sljedbenicima vjere Krstove! Tisuće Šibenčana sjetit će se kršćanskom i bratskom ljubavlju svoje braće u ropstvu, pak će dati milostinju „Matici Jugoslavenskoj“ za sirote bezkućnike, za bespravnu raju, za kršćane, na kojima se ponavlja vremena patnja i progonstva prvih kršćana!

Šibenčani, najdostojnije i Bogu najugodnije ćete provesti Božić, ako budete mislili na oslobođenje svoje braće u ropstvu i ako što možete više darujete onima, koji su danas najjadniji, a čekaju milost od svoje oslobođene braće!

To učinite i ne ćete pripadati milijunima onih kršćana, kojima dolazi Božić, da ga

ponizuju i oskrvnjuju, nego ćete pripasti onim sljedbenicima Isusovim, koji vrše ono, što je najmilije Isusu, a to je samilost i ljubav prema bijednicima.

Šibenik, 22. prosinca.

Ko čita neke naše novine, sluša dnevne novosti i prati naše unutarnje sitne događaje biva hipnotisan isfima i nekako očajno omamljen.

Biva mu kao onome, koji iz blizine promatra pustu i raspuštenu igru mora u našoj luci, dok je vjetar šiba. Tad luka naliči kotlu, pod koji su bijesovi naložili strahovitu vatru: vidiš ono vrenje, jurnjavu, trvenje i davljenje valova, čuješ zaglušnu huku praćenu zlobnim i kobnim fijukom vjetra.

Tako u našem društvenom, ili bolje državnom životu ključaju strasti, gone se i dave pojedinci i grupe u međusobnom nadmetanju, razliježe se zaglušna buka prijevora, uvrijeda, prska pjena od bjesnila na sve strane. Sve to u pratnji zloradog smijeha naših narodnih neprijatelja.

Dosadna je i tužna ta slika. Umara oko, slabi duh, lomí dobru volju. Sve je njom hipnotisano i nitko nije u stanju da odvrati pogleda s te slike, da ih okrene na više. Previše smo blizu bezglavom vrtlogu.

A tamo na horizontu našem pružila se mirna i veličanstvena linija. Na njoj bi mogli odnositi oko i okrijepljeno podići gore svome nebu. Na svome narodnome nebu imamo, hvala Bogu, više svojih štajaćica zvijezda, više svojih istina, neoborivih, nadljudskim naporima postavljenih na te nebeske visine. Te su nam istine: jedinstvo, sloboda, narodna budućnost, demokratizam našeg pleme ia, sveslavenstvo itd. To su istine nesumnjive, van svake debate, kao što je istina, da nam bez njih nema života.

Gore oči i srca! Ne dajmo se obmamiti prohtjevima nizine i njenog vrtloga. Ne reci: i drugi su obnevidjeli, nego otvori oči sebi i drugu. Jer smo inače smiješni, do suza smiješni, sa ovim grimasama i galamom pod našim vječnim zviždama, istinama, koje nam kazuju put. Sva je naša tragika u tome, što smo oslijepili za istine, a otrovali se lažju i sitnicama. Čudo je nepojmljivo, da oni isti, koji su nedavno stvarali istoriju, danas stvaraju škandale!

Razigrala se demagogija kao bijesan orkan, odnijela mir luci našega naroda: Demagozi su i mnoge naše novine i mnogi, koji te pitaju neobičnim novostima i čudesnim događajima našeg unutarnjeg sitničarskog života. Čitaj istine naših velikih djela, pak nećeš obnevideti.

Iz grmena velikoga lafu izaći...

Stih je, kako je, ili kako bi moralo biti poznato, Vladiko Petrovića, koji je u citiranoj stavci izrazio mišljenje, da se iz velikih naroda lakše diže veliki um a da mi mali narodi ne možemo imati svaki dan pri ruci po nekoliko narodnih Velikana.

Čast, ono što se kaže, Vladici, ali se ja — u koliko se to nas tiče, — ne mogu da slažem s njim. Možda je pjesnik proučio i mislio na druge male narode, za nas njegova primjetba ne odgovara; mi imamo velikana na svakom čošku.

Da se je pjevač „Gorskog vijenca“ samo malo prošetao našim ulicam i neđelnim i radnim danom, da se je zaustavio malo dokon u našim kavanam: bio bi se uvjerio, i kao pošten čovjek priznao bi i sam, da u našem malom gradskom grmenu, — mi smo skromni, da smo u Splitu rekli bi u našem velikom gradu, — ima toliko lovora, — izraz je samo retorična slika —; toliko vojskovođa, finansijera; toliko Demostena i Sokrata, toliko državnika, — a ovo zadnje, što je najteže, i ponajviše — koliko, oprostite usporedbu, nema zvjeradi u najvećoj menazariji.

Naravno za sve ove naše velika ne zna ni naš ni strani svijet, pa neće htjeti da znadu ni zahvalni potomci, ali što to mari, kad je samosvjest tu a ova uvijek i odlučuje.

Oprosti Vladiko, ako u ovim sitnim člancima dobre namjere, upotrebljavamo tvoje misli kao izraz comparationis. Oprosti Vladiko, ti koji ćeš opet u što skorije vrijeme na bijelom vrhuncu tvog Lovčena čuvati Krst Časni, kao znak i poruka dalektn vidom po Jadranu, da ćemo znati čuvati današnju našu slobodu, slobodu naše vjere i slobodu naše misli i od napadaja sa zapada, kao prije s istoka od janjičara i Muhameda.

Vraćajući se na prvu riječ, htio sam da kažem, da u nas ima vrlo malo sitnih ljudi; mi smo svi velikani, pa samo kako li prezirnim posmjehom mi gledamo na političke prilike, kojom učenom pozom

mi samo čitamo novine, koje slučajno držimo naopako pred nosom; kako mudro taremo očale i kako smo svestrano naobraženi za kritiku! Gospodo moja, da čujete samo naše kritičare kod igranja na karte!

Ostavit će nekoji od nas zlatnim slovima zabilježeno u povijesti vlastito ime. Za sada to je samo sopstveno uvjerenje pojedinaca, jer još ni ovi ništa nisu učinili, pa, hvala Bogu, i neće ništa da učine, ali što ne bi mogli oni sve Da ih vidis ljutita pogleda, čvrsto postavljeni na raskrećenim nogam, rukami u džepovima, kad pred sobom gledaju u svijet.

E da ih možemo eksportirati u tuđe narode, kako bi se poboljšale naše valute!

U ovoj utješljivoj našoj pojavi vrijedno je pažnje još, da je ovo veliko znanje urođeno, prava, što Talijan kaže, scienza infusa, dar Božiji, kao nos. Učiti i truditi se knjigom cijeli svoj vijek, ja mislim da više škodi nego li pomaže.

Ima li pak u nas malih ljudi?

Kako ne, imamo i njih, gledajte samo onaj mali otok Vido do grčke obale na Jadranu. Cijeli je otok i more okolo njega grobnica naše krvi.

Kad se vojska povukla iz Srbije na otok Krk, pokopano je na malom otočiću Vidu, i bačeno bi u more oko njega na hiljade i hiljade lješina skromnih i na žalost sada skoro zaboravljenih sinova našeg naroda poginulih od leda, glada, bolesti i od taneta Bugara i Švaba.

„Dans la retraite, čitam u jednoj staroj tadanjoj francuskoj novini — j'ai vu des soldats porter dans leur sac une poignée de terre de Serbie. Ils l'embrassent aujourd'hui et prient qu'on la jette en premier dans leur tombe en exil“. (Vidio sam u povlačenju vojnika, koji su nosili u torbi grudu zemlje iz Srbije. Ovi su sada pri umoru, ljubeci zemlju otaca, molili da im se gruda domovine baci prva povrh njih u grob u tuđini).

Ovi su naši mali ljudi. Kako su veliki ovi naši mali skromni ljudi!

N.

Ugljen i saobraćaj.

Usljed pomanjkanja ugljena parobrodni društva „Dalmatia“ stoje već od nekoliko dana privezani uz obalu. Tako naša okolišna mjesta nemaju nikakove veze s gradom. Obratili smo se s toga direktno na mjesnu agenciju parobr. društva Dalmatia za izvještaj o stvari koje nam je uslužno dalo slijedeće informacije. Ugljen za naše malo obalno parobrodarstvo davalo je u redu još pred mjesec dana rudarsko društvo „Promina“ na Siveriću. S nepoznatih društva razloga ali po svoj prilici s toga što je šibenska općina udarila na svaku tonu ugljena stanoviti namet, iz prkosa i inada društvo „Promina“ uskra-

tilo je dopremu potrebitog ugljena u Šibenik. Ova uskrata traje već mjesec dana i za spor još nema nade da se brzo riješi.

O ovom stanju stvari bilo je pravovremeno obaviještena glavna uprava društva „Dalmatia“ u Trstu, vlada u Splitu i Beogradu, ali do danas niti se ko miče niti se što preduzima da se stane na put ovoj samovolji.

Buduće društvo „Dalmatia“ podržava sama sve poštarske i saobraćajne veze primorskih mjesta Dalmacije počimljuć od Raba i Pagā do Rogoznice, to možemo lako zamisliti, koja se šteta ovim nanaša našem pučanstvu osobito za ove božične dane.

Za ovo stanje stvari, gdje nije u pitanju nikakav lični već u glavnom samojavni interes, držimo da vlast mora energično posredovati te bezodvlačno rekvirirati kod „M. P.“ onu količinu ugljena koja je za naše parobrodarstvo nuždna.

Izvoz naših višanja.

Pre nekoliko vremena izišao je u „N. Doba“ jedan dopis, u kojem se govorilo o trgovini naših višanja (maraske) na jedan neupućeni način. Između ostaloga bijaše tu rečeno da zadarske fabrike maraskina (ekskrakt od destiliranih višanja) nalaze se u grdnoj neprilici jer da su višnje u Jugoslaviji a one (fabrike) u Italiji. — Prema tome izgleda, kao da će fabrike zadarske ili propasti ili u najboljem slučaju obustaviti svoje poslovanje. Neupućeni, čitajući onaj članak, dolazi do ubedenja, da je izvoz višanja ili zabranjen ili vezan uz nepremostive i neuzdržive uslove.

Na žalost nije tako, jer je izvoz višanja slobodan, a vezan je o uslov, da izvoznik imade da osigura valutu. Ovo istaknuso, da demantujemo tvrdnje člankopisca „Novog Doba“ kojemu je bila svrha da se više naruga zadranima nego da povede reč o samom predmetu. A jer nije učinio on, učinit ćemo mi,

Dalmacija može da u godini priličnog roča, osuši od 60 do 100 vagona višanja. Naša višnja po svojim sastavinama, aromi, čvrstoći kože te tečnosti nadmašuje sve ostale produkte iste vrsti. Mađarska višnja, izvoz koje je zabranjen, niti iz daleka ne može da se takmiči sa ovom našom. Imademo na koncu i tu pogodnost, da pod nosom nam je more, bez kojega ne bi mogli da višnje sušimo i dobro konserviramo ili bi morali da se kinimo i mučimo kao oni u Bosni sušenjem sljiva.

Pre rata Dalmacija je Trstu bila jedan od najvećih debitora i dalmatinski su trgovci bili upućeni jedino na Trst. Ovu ovisnost trgovačkog položaja Dalmacije, Trst je znao i mogao da eksploatise punom parom i na široko, kupujući već osušene višnje i preko Hamburga eksportirajuć ih najvećim delom u Ameriku. Pisac ovih re-

daka imao je prilike, da se iz registara američkog konsulata u Trstu uveri o sledećim brojkama: 1912 godine, od 45 vagona suhих višanja prodatih na tršćanskoj berzi, bijaše ukrcano na lađama za Ameriku 22 vagona, dok ostalih 25 vagona bijaše prodato delom u Hamburgu a delom u Kopenhagenu, jednoj od najvećih izvoznčkih firma, koja je — bezuslovno — od kupljene robe izvezla u Ameriku barem polovicu.

I baš sada, kad smo sagradili kuću, postali svoji gospodari i osvojili se na vlastite noge, opet, na žalost, dospevamo u isti položaj, u koji bijasmo, silom prilika, i pre rata. Možemo dapače slobodno ustvrditi, da smo pošli za jedan korak natrag, jer ako smo pre rata posredovanjem Tršćanskih trgovaca višnje prodavali, ove godine ukazao se na našem tržištu u formi posrednika, jedan agent, koji, po opštem mišljenju, po svojoj ozbiljnosti i kulturalnosti daleko zaostaje za starim predratnim izvoznicima višanja u Trstu.

(Nastavit će se).

Vijesti iz okolice.

Primošten, 5. XII.

U našem je mjestu prošloga mjeseca osnovana organizacija demokratske stranke.

Organizacija se provodi i po stanovima, te se svak upisuje i začinjuje.

Radosno pozdravljamo izlaženje našega glasila. — Naša se organizacija u svoje doba obratila nar. posl. g. Dr. Krstelju molbom, da nam isposluje toli željenu gradnju puta iz komšiluka Vojskih preko brda Jelinjaka — kroz Grebasticu, Jadrtovac na Šibenik. Taj je put od velike važnosti za naše mjesto i zagovorom g. Dr. Krstelja, naše su vlasti obećale i zajamčile, da će naskoro pristupiti gradnji puta, što željno iščekujemo.

Tijesno, 21 prosinca.

Dne 18 t. n. j. bila je zabava u Sokolu. Dvorana je bila prekrcata svijeta također iz okolišnih mjesta. Osobite lijepo se je u prestavi istakao g. Joso Jajac a zadivilo je gledati djecu u raznim ulogama kako vješto i zanosom prikazuju.

Osim društva Sokol i Jugosl. Skup nastupilo je sada svojim radom i društvom Napr. Nacij. Omladina, što oduševljeno pozdravljamo.

Cijena vinu ovdje uvijek ista po Din. 2.70 po lit., a vino je ipak od 11—12 gradacije, dok u druga mjesta cijena je po 3—3.20 dinara. U Zlosela prispio je brod sa nešto brašna. Trgovac pak daje brašno samo u zamjenu za bijelo vino računajući ga po 4 Din. lit. Ulja pak sasvim malo. Svijet ga je prisiljen prodavati da može kupiti brašna.

Od mnogo vremena osjeća se nestašica ribe. Murterini sa svojom ribom idu u Zadar pa što ovamo

hvataju u dinarima onamo u lirama.

Od nekoliko dana prispjelo je 25 Rusa kao pograđena straža. Svoje će urede smjestiti u Murteru, Prosiki i Tijesnom. Između ovih ima vrlo naobraženih ljudi, visoki časnici a jedan je i bivši bogati tvorničar. O jadima izmjene novčanica ne govorimo. To znate već i sami kako vam je u Šibeniku.

Pismo iz „Ravnih - kotara“.

Obradovasmo se sa izlazom našeg lista „Demokrat“; jer smo sigurni da će on naše jade i nevolje otkrivati svijetu i tim će se bistriri pitanja naše eksistence.

U našem kotaru, rekbi da se naumice stvaraju nezadovoljnici na račun demokratske naše države, a osobito demokratske stranke. Evo jednog konkretnog dokaza.

U Stankovcima zakoniti birači pod presjedanjem samog Upravitelja g. Milkovića biraju seoskog glavarā i druge seoske časti. Po prijedlogu samog upravitelja bijahu imenovane trojke, i to baš tri na broju. Na prvu trojku glasovaše 18 glasova na drugu trojku 86 glasova na treću 8 glasova. U svim trim trojkama predloženi su samo čisto demokrati (jer drugih i nema), nukoja se nepravica čini samo da se ozlovolji narod!

Najveći broj glasova dobio je stari glavar i demokrat Markica Miletić, no pošto je on bio glavarem i za okupacije talijanske činilo se g. Milkoviću, da bi najbolje bilo imenovati Anselma Klarića nar. pjesnika i već u tom smislu bi učinjena odluka. Kad to doznaše mrtvi ljudi Blaž Dubravica, Markutin Miletić i danuncijev zandar Deur padoše u Benkovac do g. Milkovića, da se imenuje treći koji će njima biti pogodniji.

Mi proti Križanu Dubravici kao demokratu nemamo jer je i on čelična i poštena osoba, ali imamo proti tome što se obzirom na srodstvo Marka Miletića, ratnog i poratnog i sadašnjeg lihvara, čovjeka umrla, mora slušati, a ne glas cjelokupnog naroda.

Narod opravdano više: što je ovo, što je ovo u demokratskoj državi?

Sve ćemo učiniti, a da mrtvi ne budu u Stankovcima uskršavali.

Stankovčanin.

Šubićevac.

Jedan od najljepših prirodnih ukrasa našega grada, svakako je Šubićevac. Položaj, ljepota, krasni vidici, uvale i doline, sve to začarava. Pozrtvovnim radom raznih prijatelja i ljubimaca Šubićevca, do rata je krasno uspjevao. Ratne i okupacione prilike znatno su ga oštetile, a mnogo toga i uništile. Kad smo se onomadne prošetali po njemu, opazili smo, da nam prikazuje tužnu sliku, kao da iz njegova lica čitamo veliko nezado-

voljstvo. Tužan je, jer ga je svak zapustio, nitko ga ne posmatra kako on pravom zaslužuje i kako se njegovoj ljepoti i veličini dolikuje. Niti posjeti nijesu onako brojni, kao što je prije bilo, rijetki da mu posvete i malo duševne pažnje.

Ugledajmo se na splitski Marjan, koji ima sijaset pomoćnika i štitnika, te je uskrsnuo na novi život, da mu se svak divi. K njemu hrli staro i mlado, domaće i strano čeljade, da uživa u svim njegovim ljepotama i pogodnostima.

Naš Šubićevac ne bi zaostao za Marjanom, ali mu se hoće pomoći i to hitne i brižne pomoći, da oživi i da nas ispuni trajnim zadovoljstvom.

Ovo smo napisali u namjeri, da potaknemo naše građanstvo, a u prvom redu „Društvo za poljepšanje“, neka se odmah pobrine za sredstva, da pridignemo naš Šubićevac, a uvjereni smo da nema osobe u gradu, koja se u tu svrhu ne će odazvati.

Iz Jugoslavije.

Danom 20 t. mj. otvorena je u Beogradu narodna skupština, kojoj se još nije moglo predstaviti novo ministarstvo.

Ministarska kriza svršila se je sporazumom dosadašnjih stranaka na vladi. Ukaz o imenovanju nove vlade bit će po svoj prilici danas potpisan. Nova vlada je ovako sastavljena: ministar predsjednik i spoljnih poslova Nikola Pašić, unutrašnjih djela D.r. Voja Marinković (demokrat), šume i rude Žika Rafajlović (demokrat), prosvjeta S. Pribičević (demokrat), vjera D.r. I.

GRADSKE VIJESTI

Proslava Kraljeva rođendana. I ako su izostali svi vanjski iskazi veselja, jer je naš narod u tuži za neprežaljenim narodnim ocem i Kraljem Petrom Lim Velkim, ipak je sav grad osvanuo okičen zastavama, svaki rad i poslovanje bilo je obustavljeno do 1 sata popodne. Svečanom blagodarjenju u katedralci i srpsko-pravoslavnoj crkvi, prisustvovalahu predstavnici svih civilnih i vojnih vlasti, te odaslanici svih gradskih društava i mnoštvo naroda.

Spomen ploča. Prema svojedobnom zaključku naše općine, a na vječitu uspomenu za Velikim Kraljem Petrom, u srijedu popodne, podignuta je na ostacima gradskih zidina na bivšoj „Poljani“ krasna mramorna ploča sa zlatnim slovima s natpisom: „Poljana Kralja Petra I. Karađorđevića“.

Čestit Božić! Svim našim prijateljima, pretplatnicima i sumišljenicima katoličke vjere, želimo čestit i sretan Božić!

Predavanje. Večeras u 6 sati priređuje specijalista-ljekar Dr. V.

Krstelj (demokrat), socijalne politike D.r. Žerjav (demokrat), financija D.r. Kumanudi (demokrat), pravde D.r. Laza Marković, saobraćaj Andro Stanić, agrarna reforma Krsto Miletić, gragjevina Velja Vukičević, pošta Žarko Miladinović a za izjednačenje zakona Trifković. Ministar vojni bit će po svoj prilici general Zečević. Muslimanima ostaju po tom dva ministarstva kao i dosle i to D.r. Karamehmedović za narodno zdravlje a Spaho za trgovinu Slovenska kmetijska stranka ima svoga prestavnika Pucelja kao ministra poljoprivrede. Nova vlada imala bi prvo svega donijeti izborni zakon a po tom najpotrebitije zakone, koji su morali biti podneseni narodnoj skupštini već po ustavu.

Kako se javlja u zadnji čas, skupština je radi božićnih blagdana odgođena za 28 o. mj. a glede sastava novog ministarstva izbile su jakе nesuglasice vrhu osobe vojnog ministra.

Kroz novine se provlači vijest da bi po predlogu demokrata g. Lujo Vojnović mao postati kr. namjesnikom u Zagrebu.

Sukobi naših vlasti s talij. čozotima izazvale su u talij. parlamentu upite i izazove sa strane zadarskog zastupnika Krekića. Prijeti se otezanjem ispražnjenja treće zone, koja bi bila Talijanima sredstvom ucijenjivanju.

**Svaki Jugoslaven mora biti član
JUGOSLAV. MATICE**

Rismendo vrlo poučno predavanje o spolnim zaraznim bolestima, u sokolskim prostorijama. Ulaz je besplatan, a na predavanje mogu doći samo odrasli.

Dok preporučamo građanstvu da što brojnije posjeti predavanje, molimo zdravstveni odsjek, da takova predavanja što moguće više nastavi i proširi.

Činovnička zadruga. Na Stjepanovo 26. ov. mj. u 3 sata popodne, činovnička nabavljачka zadruga održat će u „Drž. Domu“ glavnu skupštinu svih zadrugara. Uprava će izvijestiti o dosadašnjem radu, a zatim će se raspravljati o nužnome kreditu za nabavljanje živežnih namirnica.

Matica Dalmatinska. Prošle nedjelje prenešena je iz Zadra u naš grad, imovina te važne i najstarije naše narodne kulturne ustanove u Dalmaciji. Za vrijeme Millovih arđita u Zadru, matičina je imovina bila izložena njihovome bijesu, pa je mnogo toga oštećeno.

Prosvjetno zabavni klub. U nedjelju, poslije koncerta mladog vir-

tuoza na klaviru g. P. Dumičića, društvo je priredilo uspješnu plesnu zabavu.

Usmrtila muža. Pekas Antula Ivina živila je sa svojim mužem dosta loše u Dobridocu (Srima). Na 18. ov. mj. kad je Antula bila sa mužem uz morskū obalu, navali na njega i ojačim ga kamenom udari u zatiljak, da je nesretnik teško ozleđen posrnuo u more. Dok joj je muž bio u moru, ona ga i dalje tukla, te ga gušila, dok ga nije umprila. Antula je uapšona od seoskih rondara i predana sudu. Pogovara se, da je uzrok umorstvu, što su živjeli u neprestanom nemiru, a sumnja se, da se radi i o ljubomoru. Imaju troje djece.

Iz Sokola. Naš se Sokol sprema, da pokaže uspjehe svojeg rada. Razni odsjeci spremaju predstave, pjevanje, vježbe muškog i ženskog podmlatka, prednjačkih zborova itd. — Na kraljev rođendan bila je društvena igranka, koja je potrajala do kasna u vrlo animiranom raspoloženju. — Na zadnjem sastanku odlučeno je, da se provede jedinstvena gimnastika po svim našim školama, a u vezi sa uputama Minis. Prosvjete i to po sokolskim uredbama. To će mnogo prinijeti velikoj sokolskoj misli, koja je poluga narodnog jedinstva. — Sokolstvo je dalo prve narodne mučenike, ono će prinijeti i žrtve za oslobođenje još neoslobođene braće.

„Rondine“ Zara! Bilo bi više vrijeme da društvo „Dalmatia“ izmijeni ime onog parobrodica!

Obala. Na našoj obali kraj mosta prijeto pogibao da se ista od jednom sruši, jer je potpuno podrovan, i da se pri tom dogodi ozbiljna nesreća. Popravak se još sada može izvesti s manjim troškom nego li kad se čitav komad obale surva o more. Mari li ko za to?

Sud. Tuže nam se s mnogih strana da poslovi na mjesnom okružnom sudu osobito u poslima veće važnosti i vrijednosti ne samo da ne idu napred već da prama onom što se tamo vidi, ako starija vlast ne providi, ne će više ni ići. Poslovi se nagomilavaju i ne riješavaju. Iz dopisa, koje smo u tom pogledu primili, vadimo za danas samo ono što je stvarno, jer se nadamo da će izneseni prijekor biti uvaženi.

Bezobzirni postupak. Jedan naš sugrađanin nalazio se je pred malo dana sa svojom gospođom u splitskom kazalištu. I ako su neke druge gospođe mogle u plateji držati klobuk nesmetano na glavi, naš je sugrađanin čim je iza pretstave u noći stigao u hotel, morao jadnik preko grada s gospođom i redarom ići na redarstvo da budu oglobljeni.

Zamjena novčanica. Na 20 ov. mj. započela je zamjena novčanica kod mjesnog poreznog ureda.

Gospodin delegat financija vrhu ove konačne izmjene novčanica izvolio nam je dati slijedeće razjaš-

njenje: ako je jedan podnio ukupno K 250.000 a.-u. novčanica, od kojih ispravnih K 150.000 a neispravnih K 100.000, dobiva za ispravnih K 100.000 t. j. 1 D : 4 K, a za preostatak ispravnih 1 D : 6 Kruna, za neispravnih K 100.000 relaciju 1 D : 6 K, a na čitavu svotu pridržava se 20 %, vrhu kojeg iznosa se izdaje priznanica. U našem dakle slučaju ravnih 40.000 dinara odnosno 160.000 jugoslovenskih kruna. Bon odnosno priznanica za pridržani novac služi za isplaćivanje poreza državnim kasama.

Upozorili smo g. delegata da su pri ovakvoj izmjeni neopravdano oštećeni oni posjed. koji su radi izričite odredbe morali snositi, da kućni poglavica prikaže na izmjenju i njihov imetak kao svotu odnosno imanje samog kućnog poglavice bez ikojeg razlikovanja ili razlučivanja vrhu iznosa koji istom ne pripadaju.

Gosp. delegat uvažio je opravdanost prigovora, ali je primjetio da sadašnje stanje stvari ne može da izmjeni ostajuć povrijeđenim strankama pravno sredstvo utoka na ministarstvo financija.

Nadamo se ipak da ovo neće biti konačna izmjena, jer da će bez obzira prama iznosu izmjena slijediti 1 D : 4 Krune,

Izvoz stoke za Italiju dozvoljen je samo morskim putem i to preko Bakra, Šibenika, Splita, Gruža i Kotora. Eto dobre prigode da naši privredni krugovi porade, da Šibenik postane jedna od glavnih izvoznih luka stoka iz našeg zaleđa. U tu svrhu nužno je naći trgovačkih veza na obje strane a onda stvoriti kod nas raznih preduvjeta da se izvoz unapredi i olakša.

Zanemareno pohađanje pučke škole. Upozoruju se roditelji ili njihovi zamjenici i svi koji treba da se skrbe za djecu, osobito poslodavci, da su dužni brinuti se da djeca obavezna na polazak pučke škole, pohađaju je redovito. Svako zanemarenje kaznit će se i to za svaki dan izočnosti djeteta globom od 5 do 10 dinara odnosno zatvorom a poslodavci globom od 20 do 40 dinara. U školske izočnosti spadaju i izočnosti sa školskim svečanosti.

Predavanje. U ponedjeljak na Stjepanovo (26. XII.) držat će predavanje predsjed. mjesne podružnice prof. Dr. Mirko Perković o „Matici Jugoslovenskoj“ u dvorani državna doma Početak predavanja u 5 sati poslije podne. Ulaz je besplatan. Pozivlje se građanstvo da dođe u što višem broju.

Po 3 dinara prodat će se novi „Pučki Koledar“ za god. 1922. Tko naredi više primjeraka dobit će za svako 10 komada jednoga besplatno. — Izlazi kroz sedmicu. — „Tiskara Vitaliani“.

Hotel Kosovo na badnji dan bit će otvoren cijelu noć.

Vlastnik i izdavalac: DR. V. SMOLČIĆ
Odgovorni urednik: DR. ČEDOMIL MEDINI.
Tisak grafičnog zavoda E. VITALIANI.

Odlik. tvornica likera Rosolia Maraschina

IVAN JELICH

Šibenik (Dalmacija)

preporučuje se poslovnim prijateljima, da pored ranijih vrsta

- - Likera izrađuje nove vrste od prirodnih vrsnih sokova - -

Coinsfreaux Banavanes Mandolines

— Chocolades i Chartrocex —